

แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์
การพัฒนามาตรการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙)
ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ
พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒

**แผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์
การพัฒนามาตรการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙)
ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ
พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒**

พิมพ์ครั้งที่ ๑
จำนวนพิมพ์
จัดทำและเผยแพร่โดย
พิมพ์ที่

กรกฎาคม ๒๕๖๐
๒,๐๐๐ เล่ม
สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

คำนำ

สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยอย่างรวดเร็ว จากการเกิดที่มีจำนวนน้อยลงที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มใช้ชีวิตอยู่เป็นโสดมากขึ้น แต่งงานช้าลง ชะลอการมีบุตร มีบุตรจำนวนน้อยเพียงหนึ่งหรือสองคนหรือไม่มีบุตรเลย รวมทั้งจำนวนประชากรสูงวัยที่กำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งนอกจากปัญหาจำนวนการเกิดแล้ว ยังประสบกับปัญหาคุณภาพการเกิดและการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยด้วย โดยอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหา “เด็กเกิดน้อย ด้อยคุณภาพ” โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพได้พัฒนาขึ้นจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของร่วมกัน และสอดคล้องกับ ๑) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ที่เน้นการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย ๓) แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และ ๔) สนธิสัญญา นโยบาย และคำรับรองในระดับนานาชาติที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการแปลงแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานทุกภาคส่วนในการร่วมกันกำหนดแผนดำเนินการโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องตามนโยบายและยุทธศาสตร์ฯ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอนามัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ว่าด้วยการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพต่อไป

คำนำ

สารบัญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑	พัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๒	พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขและสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม	๙
ยุทธศาสตร์ที่ ๓	พัฒนาระบบจัดสวัสดิการสังคม	๔๑
ยุทธศาสตร์ที่ ๔	พัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสารสังคม	๕๓

ยุทธศาสตร์ที่

พัฒนานากฎหมาย นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนากฎหมาย นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และผลักดันให้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายและยุทธศาสตร์ให้เอื้อต่อการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

มีการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และผลักดันกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาปรับปรุง แก้ไข และผลักดันกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	๑.๑ ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และศึกษาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงกฎหมายเดิมหรือออกกฎหมายใหม่	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย
	๑.๒ เสนอให้มีการยกร่างกฎหมายว่าด้วยกองทุนช่วยเหลือพ่อ-แม่เลี้ยงเดียวในการเลี้ยงดูบุตร และในกรณีที่ไม่มีพ่อแม่ดูแลเสนอให้มีทุนช่วยเหลือ “ผู้อุปการะเด็ก”	- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๑.๓ ปรับปรุง พัฒนา และบังคับใช้กฎหมาย เพื่อควบคุมคุณภาพการผลิต การจำหน่าย การส่งเสริมการขาย การโฆษณา การตลาดอาหารและผลิตภัณฑ์ทุกชนิดที่ส่งผลกระทบต่อโภชนาการของมารดา ทารก และเด็ก ๑) กำหนดให้สินค้านมผงและนมพร้อมบริโภคชนิดเหลวเป็นสินค้าควบคุม โดยมีมาตรการทางกฎหมายให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าแจ้งขออนุญาตก่อนตั้งหรือปรับราคาจำหน่ายล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนนำสินค้าออกจำหน่าย ๒) วิเคราะห์ต้นทุนให้มีความสอดคล้องกับราคาที่จำหน่ายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ๓) ติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแลราคาให้เหมาะสมและมีปริมาณการจำหน่ายให้เพียงพอต่อผู้บริโภค	- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม	๒.๑ สนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐ - จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. ๒๕๖๐	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒.๒ ผลักดันการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงแรงงาน - หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
	๒.๓ สนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖	- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงมหาดไทย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒.๔ สนับสนุนการดำเนินงานตาม (ร่าง) นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงมหาดไทย
๓. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	๓.๑ อบรมบุคลากรที่มีหน้าที่ให้ความรู้ในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เช่น ครู เจ้าหน้าที่งานแนะแนว บุคลากรสาธารณสุข ฯลฯ ให้มีความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	- กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงแรงงาน - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง
	๓.๒ โครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่อยู่ในวัยแรงงาน เกี่ยวกับสิทธิตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - กระทรวงแรงงาน

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. ผลักดันให้มีการปรับปรุง แก้ไข สิทธิการรักษาพยาบาลใน ๓ ระบบ คือ สิทธิสวัสดิการรักษาพยาบาลของข้าราชการ สิทธิ-ประกันสังคม และสิทธิหลัก-ประกันสุขภาพ ให้เอื้อต่อการ ส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโต อย่างมีคุณภาพ	๔.๑ ทบทวนสิทธิการรักษาพยาบาลใน ๓ ระบบ เพื่อหาช่องว่างที่ไม่เอื้อต่อ การส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ๔.๒ จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อประกอบการกำหนดสิทธิการรักษา พยาบาล	- คณะทำงานวิชาการด้านส่งเสริมการเกิด และการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ - กรมอนามัย - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - กรมบัญชีกลาง - สำนักงานประกันสังคม

ยุทธศาสตร์ที่

๒

พัฒนาระบบบริการสาธารณสุข
และสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขและสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานและสร้างการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดทุกราย เกิดรอดปลอดภัยทั้งแม่และลูก

๒.๑ ระยะก่อนสมรสและก่อนตั้งครรภ์

ตัวชี้วัด

๑. อัตราการคุมกำเนิด
๒. ร้อยละของหญิงหลังคลอดที่ตั้งครรภ์โดยไม่ได้วางแผนมาก่อน
๓. ร้อยละของคู่สมรสที่ได้รับการตรวจสุขภาพก่อนตั้งครรภ์
๔. ร้อยละของหญิงชายได้รับการตรวจคัดกรองโรคธาลัสซีเมียก่อนมีบุตร
๕. ร้อยละของหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องการมีบุตรได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิกก่อนการตั้งครรภ์ ๑๒ สัปดาห์
๖. ร้อยละของหญิงวัยเจริญพันธุ์มีภาวะโลหิตจาง
๗. ร้อยละของหญิงวัยเจริญพันธุ์มีดัชนีมวลกายที่เหมาะสม
๘. ร้อยละความต้องการที่ยังไม่สมฤทธิ์สำหรับการคุมกำเนิด
๙. จำนวนคู่สมรสที่มีความพร้อมได้รับคำแนะนำในการมีบุตร
๑๐. จำนวนสถานพยาบาลที่มีการจัดระบบบริการสำหรับผู้มีบุตรยาก

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. จัดให้มีบริการให้การปรึกษา การวางแผนชีวิตครอบครัว การประเมินภาวะโภชนาการ การตรวจคัดกรองภาวะสุขภาพ และการตรวจสุขภาพ	๑.๑ จัดบริการให้การปรึกษาและความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวสำหรับ คู่รัก/คู่สมรส หรือหญิง-ชาย วัยเจริญพันธุ์ ๑.๒ การตรวจสุขภาพคู่สมรสเตรียมความพร้อมก่อนการมีบุตร ๑.๓ จัดทำคู่มือการให้คำปรึกษาการวางแผนครอบครัวสำหรับคู่รัก/คู่สมรส หรือหญิง-ชาย วัยเจริญพันธุ์ ๑.๔ การจัดทำคู่มือการให้บริการเตรียมความพร้อมก่อนสมรสและมีบุตร สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	- สถานบริการสังกัดสำนักงานปลัด กระทรวงสาธารณสุข - กรมอนามัย - กรมการแพทย์ - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม-สุขภาพ (สสส.) - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
๒. ผลักดันนโยบายการให้ยาเม็ด เสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิก ในหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องการ มีบุตร ในระยะก่อนการตั้งครรภ์	๒.๑ โครงการป้องกันความพิการแต่กำเนิด ๑) ประกาศนโยบายการป้องกันความพิการแต่กำเนิดด้วยการให้ยาเม็ด กรดโฟลิกในสตรีที่จัดทะเบียนสมรส	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. ผลักดันนโยบายการให้ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิกในหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องการมีบุตร ในระยะก่อนการตั้งครรภ์ (ต่อ)	๒) การศึกษาระบบการป้องกันความพิการแต่กำเนิด ๓) การสร้างความตระหนักให้หญิงตั้งครรภ์ในการรับประทานยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิก	
	๒.๒ โครงการควบคุมและป้องกันโลหิตจางในสตรีวัยเจริญพันธุ์: หญิงไทยแถมแดง ๑) สนับสนุนการให้ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิกในหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องการมีบุตร โดยรับประทานสัปดาห์ละ ๑ เม็ด อย่างน้อย ๑๒ สัปดาห์ก่อนการตั้งครรภ์ ๒) ส่งเสริมการบริโภคอาหารที่อุดมด้วยธาตุเหล็กและโฟเลต ๓) ผลักดันและส่งเสริมให้มีการเสริมธาตุเหล็กในผลิตภัณฑ์อาหารที่ประชาชนนิยมรับประทาน	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - สถานบริการสาธารณสุข
	๒.๓ SMS เตือนการกินยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิก	- กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - ผู้ให้บริการเครือข่ายมือถือรายใหญ่ - อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. ผลักดันนโยบายการให้ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิกในหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่ต้องการมีบุตร ในระยะก่อนการตั้งครรภ์ (ต่อ)	๒.๔ การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้การเตรียมตัวเมื่อตั้งครรภ์ การรับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิกได้ที่สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	- กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - ผู้ให้บริการเครือข่ายมือถือรายใหญ่ - อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)
	๒.๕ สนับสนุนยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก กรดโฟลิก ฯลฯ ให้หญิงวัยเจริญพันธุ์เข้าถึงได้ง่าย	- สถานบริการสาธารณสุข - กรมอนามัย
๓. รณรงค์เรื่องการมีบุตรเมื่อพร้อม และให้ผู้ที่มีความพร้อมมีบุตรมากขึ้น	๓.๑ รณรงค์ผ่านสื่อสังคมต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อดีในการมีบุตรและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในวงกว้าง เช่น โปสเตอร์ โทรทัศน์ วิทยุ และ Social media ต่าง ๆ	- กรมอนามัย - สื่อมวลชนทุกสาขา - หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง
	๓.๒ การพัฒนาชุดความรู้ เครื่องมือ เทคโนโลยี เกี่ยวกับความรู้เรื่องการมีบุตรเมื่อพร้อม การคัดกรอง การเฝ้าระวัง การให้บริการในการเข้าถึงการรับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ไอโอดีน และกรดโฟลิก ปรับปรุงสมุดบันทึกสีชมพูที่ง่ายเหมาะสมกับผู้รับบริการ สำหรับ อสม./อสค./ประชาชน	- กรมอนามัย - กรมการแพทย์ - กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. รณรงค์เรื่องการมีบุตรเมื่อพร้อม และให้ผู้ที่มีความพร้อมมีบุตรมากขึ้น (ต่อ)	๓.๓ การจัดการเทคโนโลยีสุขภาพประชาชนยุคดิจิทัล ๑) Line อสม. ๒) Application ที่เกี่ยวข้อง	- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
	๓.๔ พัฒนาศักยภาพเครือข่ายกำลังคนด้านสุขภาพภาคประชาชน “ชวนประชาชน ทำหน้าที่ในการดูแลสุขภาพครอบครัวและสร้างครอบครัวอนาคต ประเทศไทยใหม่”	- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - กรมอนามัย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
	๓.๕ รณรงค์ให้หน่วยงานผลิตสื่อให้ความรู้ การคืนข้อมูลสถานการณ์ในปัจจุบัน และแนวโน้มสถานการณ์แรงงานในอนาคต	- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ- เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย (UNFPA Thailand) - กระทรวงแรงงาน

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. จัดบริการให้การปรึกษาและรักษาผู้มีภาวะมีบุตรยาก	๔.๑ การศึกษาความเป็นไปได้ในการให้บริการและการจัดตั้งคลินิกให้บริการภาวะมีบุตรยาก ๔.๒ จัดสรรทุนสำหรับการศึกษาแพทย์เฉพาะทางด้านภาวะมีบุตรยาก ๔.๓ จัดสรรทุนให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานด้านรีเวช สูติกรรมและวางแผนครอบครัวอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับการพยาบาลผู้มีภาวะมีบุตรยาก ๔.๔ ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเปิดหลักสูตรอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับภาวะมีบุตรยาก ๔.๕ จัดให้มีคลินิกให้คำปรึกษาหลากหลายช่องทาง เช่น โทรศัพท์ Social media และการให้การปรึกษารายบุคคลหรือเป็นคู่ ๔.๖ มีการจัดบริการให้คำปรึกษาในทุกโรงพยาบาล และมีการจัดบริการให้การปรึกษาผู้มีภาวะมีบุตรยากในโรงพยาบาลประจำจังหวัด	- กรมการแพทย์ - กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - กรมอนามัย - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย - แพทยสภา - สภาการพยาบาล - สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาธิการ - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. จัดบริการให้การปรึกษาและรักษาผู้มีภาวะมีบุตรยาก (ต่อ)	๔.๗ การส่งเสริมสถานพยาบาลที่ให้บริการด้านเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์มีมาตรฐานตามที่กำหนด ๔.๘ การตรวจรับรองมาตรฐานการให้บริการทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้บริการด้านเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์	- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - แพทยสภา
	๔.๙ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ภาวะมีบุตรยาก การรักษา และแหล่งบริการสำหรับผู้ที่ภาวะมีบุตรยาก ๔.๑๐ ประสานความร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์/วิทยุ ในการผลิตรายการ เช่น การให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการ การรักษาผู้มีภาวะมีบุตรยาก และรายการผู้บริหารกรมอนามัยให้ความรู้เรื่องภาวะมีบุตรยาก เป็นต้น	- กรมอนามัย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

๒.๒ ระยะตั้งครรภ์

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครั้งแรกก่อน ๑๒ สัปดาห์
๒. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่มีการฝากครรภ์อย่างน้อย ๑ ครั้ง
๓. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่มีการฝากครรภ์ครบ ๕ ครั้ง
๔. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะซีด
๕. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน เหล็ก และกรดโฟลิก ตลอดการตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ๖ เดือน
๖. ค่ามัธยฐานไอโอดีนในปัสสาวะหญิงตั้งครรภ์ ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ไมโครกรัม/ลิตร
๗. ร้อยละหญิงตั้งครรภ์มีน้ำหนักน้อย
๘. ร้อยละหญิงตั้งครรภ์มีแนวโน้มเพิ่มน้ำหนักดี
๙. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการตรวจคัดกรองธาลัสซีเมีย
๑๐. ร้อยละของกลุ่มสมรสที่ผลตรวจคัดกรองธาลัสซีเมียผิดปกติได้รับการตรวจ Hb. typing
๑๑. ร้อยละของกลุ่มสมรสที่ทารกมีความเสี่ยงจะเป็นโรคธาลัสซีเมียได้รับการตรวจวินิจฉัยก่อนคลอด
๑๒. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี
๑๓. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอชไอวี ได้รับยาต้านไวรัสเพื่อป้องกันการถ่ายทอดเชื้อจากแม่สู่ลูก
๑๔. ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี
๑๕. ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาระบบบริการอนามัยแม่และเด็กให้ได้มาตรฐานและการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม	๑.๑ โครงการตั้งครรภ์คุณภาพเพื่อลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย ๑) พัฒนามาตรฐานอนามัยแม่และเด็ก ๒) พัฒนาศักยภาพวิทยากรที่ประเมินมาตรฐานอนามัยแม่และเด็กระดับเขต ๓) พัฒนาระบบเฝ้าระวังมารดาตายและระบบเฝ้าระวังพัฒนาการเด็ก ๔) พัฒนาโปรแกรมประเมินมาตรฐานอนามัยแม่และเด็กออนไลน์ ๕) กำกับติดตามการประเมินหน่วยบริการฯ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน ๖) พัฒนาแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการคลอดก่อนกำหนด ๗) การสำรวจการตายของมารดาและพัฒนาระบบเฝ้าระวังเพื่อลดอัตราการตายของมารดา	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - แพทยสภา
	๑.๒ จัดให้มีบริการตามมาตรฐานการดูแลสตรีตั้งครรภ์แนวใหม่ตามข้อเสนอแนะของ WHO	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - แพทยสภา
	๑.๓ จัดบริการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับบริการทันตกรรม	- กรมอนามัย - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาระบบบริการอนามัยแม่และเด็กให้ได้มาตรฐานและการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม (ต่อ)	๑.๔ โครงการส่งเสริมโภชนาการใน ANC และ WCC ๑) พัฒนาและขยายโรงพยาบาลต้นแบบการให้บริการโภชนาการใน ANC และ WCC ๒) พัฒนาระบบเฝ้าระวังภาวะโภชนาการหญิงวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์ และการเจริญเติบโตของเด็กในครรภ์	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - แพทยสภา
	๑.๕ ส่งเสริมสนับสนุนสถานพยาบาลและสถานบริการธุรกิจสุขภาพให้มีระบบบริการอัจฉริยะ (การให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพผ่าน Smart phone, Medical technology & Innovations)	- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - กรมอนามัย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
	๑.๖ การพัฒนาระบบบริการของศูนย์อนามัยแม่และเด็ก เช่น เปิดคลินิกนอกเวลาสำหรับการฝากครรภ์ การให้คำปรึกษาก่อนสมรสและภาวะมีบุตรยาก	- กรมอนามัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. พัฒนาระบบบริการอนามัยแม่และเด็กให้ได้มาตรฐานและการเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม (ต่อ)	๑.๗ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลสุขภาพ และเข้ารับบริการฝากครรภ์อย่างสม่ำเสมอ	- กรมอนามัย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
	๑.๘ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางด้านสาธารณสุขในการให้บริการฝากครรภ์	- กรมอนามัย - ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย
๒. ขับเคลื่อนการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์โดยคณะกรรมการพัฒนาอนามัยแม่และเด็กในระดับส่วนกลาง เขตบริการสุขภาพจังหวัด และอำเภอ	๒.๑ ประชุมคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับส่วนกลาง/ ระดับเขต/ จังหวัด ๑) มีการจัดประชุมเพื่อรับทราบนโยบาย ปัญหา และหาแนวทางแก้ไข ๒) คณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กทุกระดับมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการติดตามงานตามแผนที่กำหนด	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
	๒.๒ โครงการขับเคลื่อนนโยบายโภชนาการ ๒,๕๐๐ วันแรก (ตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง อายุ ๕ ปี)	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. ขับเคลื่อนการดูแลสุขภาพหญิง- ตั้งครรภ์โดยคณะกรรมการ พัฒนาอนามัยแม่และเด็ก ในระดับส่วนกลาง เขตบริการ สุขภาพจังหวัด และอำเภอ (ต่อ)	๒.๓ โครงการ “ลูกครบ ๓๒ สมองดี เริ่มที่ ๖ สัปดาห์ก่อนตั้งครรภ์”	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
๓. ส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์และ ครอบครัวเข้ารับรู้ และ ทักษะการดูแลสุขภาพด้วย ตนเองโดยใช้สมุดบันทึกสุขภาพ แม่และเด็ก	๓.๑ การศึกษาระบบการบริการโรงเรียนพ่อแม่ในสถานบริการสาธารณสุข และศูนย์เด็กเล็ก	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
	๓.๒ ผลิตสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กในรูปแบบ E-Book และ Application	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
	๓.๓ อบรม/ให้ความรู้ และทักษะ คำแนะนำการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และ อาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. ส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์และครอบครัวเข้ารับรู้ และทักษะการดูแลสุขภาพด้วยตนเองโดยใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก (ต่อ)	๓.๔ ส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์สามารถประเมินภาวะโภชนาการของตนเองและทารกในครรภ์ได้	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
	๓.๕ โครงการส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์ดูแลสุขภาพตนเองโดยใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก	- กรมอนามัย - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
	๓.๖ มีการจัดพิมพ์สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กให้เพียงพอกับความต้องการ	- กรมอนามัย - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
	๓.๗ สอนการใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กในการดูแลมารดาและทารกในครรภ์ เช่น คลิปการสอน สื่อออนไลน์ การ์ตูน และหนังสือ	- กรมอนามัย - สถานบริการสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. จัดบริการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากะวังน้ำหนัก เพื่อให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ และได้รับอาหารที่เหมาะสมตลอดการตั้งครรภ์	- โครงการส่งเสริมโภชนาการและการเพิ่มน้ำหนักในหญิงตั้งครรภ์เพื่อการฝากะวังน้ำหนักให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ และได้รับอาหารที่เหมาะสมตลอดการตั้งครรภ์	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
๕. จัดบริการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน เหล็ก และกรดโฟลิก ตลอดการตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ๖ เดือน	๕.๑ การสนับสนุนยาเม็ดเสริมไอโอดีน เหล็ก และกรดโฟลิกในหญิงตั้งครรภ์ตลอดการตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ๖ เดือนทุกคน ตามชุดสิทธิประโยชน์	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
	๕.๒ โครงการควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนและภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในหญิงตั้งครรภ์ ๑) จัดบริการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน เหล็ก และกรดโฟลิกตลอดการตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ๖ เดือน	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. จัดบริการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน เหล็ก และกรดโฟลิก ตลอดการตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ๖ เดือน (ต่อ)	๒) ส่งเสริมการบริโภคอาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่อุดมด้วยธาตุเหล็ก ไอโอดีน และโฟเลต ๓) ส่งเสริมและให้ความรู้แก่หญิงตั้งครรภ์เลือกบริโภคเกลือเสริมไอโอดีน น้ำปลา และซีอิ๊วเสริมไอโอดีน	
	๕.๓ การเฝ้าติดตามการรับประทานยาโดยเจ้าหน้าที่	- กระทรวงสาธารณสุข
	๕.๔ หญิงตั้งครรภ์มีความรู้ ตระหนักถึงความจำเป็น โดยเจ้าหน้าที่มีการให้ความรู้ทุกครั้งที่มาฝากครรภ์	- กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. จัดบริการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน เหล็ก และกรดโฟลิก ตลอดการตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด ๖ เดือน (ต่อ)	๕.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนให้หญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์มากกว่า ๔ เดือนขึ้นไปได้รับบริการวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ปีละ ๑ ครั้ง	- กรมอนามัย - กรมควบคุมโรค - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

๒.๓ ระยะเวลา

ตัวชี้วัด

๑. อัตราส่วนการตายมารดา
๒. อัตราตายทารกแรกเกิด
๓. ร้อยละของมารดาที่เสียชีวิตจากสาเหตุที่ป้องกันได้
๔. ร้อยละความพิการแต่กำเนิด
๕. ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีภาวะขาดออกซิเจน
๖. ร้อยละของทารกเกิดก่อนกำหนด
๗. ร้อยละของทารกแรกเกิด น้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม
๘. ร้อยละของห้องคลอดคุณภาพ

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. จัดระบบการคลอดคุณภาพตามมาตรฐาน	๑.๑ โครงการพัฒนาการให้บริการการคลอดมาตรฐานในเขตบริการสุขภาพ ๑.๒ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำหัตถการทางสูติกรรมสำหรับแพทย์และพยาบาลในเขตบริการสุขภาพ (จำนวน ๑๐ รุ่น/ปี) ๑.๓ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การใช้คลื่นเสียงความถี่สูงในทางสูตินรีเวช” (จำนวน ๑ ครั้ง/ปี)	- โรงพยาบาลราชวิถี กรมการแพทย์ - แพทยสภา

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. จัดระบบการคัดกรองคุณภาพตามมาตรฐาน (ต่อ)	๑.๔ โครงการติดตามประเมินผลการคัดกรองมาตรฐานในเขตบริการสุขภาพ (๔ ภาค/ปี) ๑.๕ โครงการประชุมวิชาการประจำปีการคัดกรองมาตรฐาน	
	๑.๖ พัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการและการบริการให้เป็นไปตามมาตรฐาน ๑) การประเมินสุขภาพทารกในระยะคลอด ๒) การฟื้นคืนชีพทารกแรกเกิด (NCPR) ๓) การช่วยเหลือผู้คลอดที่มีภาวะฉุกเฉิน	- ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย - ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย - แพทยสภา - สภาการพยาบาล - กระทรวงสาธารณสุข
	๑.๗ โครงการจัดระบบการประเมินห้องคลอดให้ได้มาตรฐาน ๑) บุคลากรได้รับความรู้/การอบรมสม่ำเสมอ ๒) มีการทบทวนในรายที่มารดาเสียชีวิตเพื่อหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดเหตุซ้ำ ๓) มีบุคลากรประจำห้องคลอดที่เพียงพอ	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - ผู้ตรวจราชการ - กรมการแพทย์ - กรมอนามัย - แพทยสภา - สภาการพยาบาล - ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่ข่าย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. พัฒนา/ปรับปรุงให้มีระบบการส่งต่อหญิงคลอดภาวะฉุกเฉิน	๒.๑ ทุกจังหวัดมีระบบส่งต่อที่ชัดเจน โดยมีข้อตกลงระหว่างโรงพยาบาลแม่ข่ายและลูกข่ายแต่ละแห่ง และโรงพยาบาลจังหวัดต้องสามารถรับผู้ป่วยได้ทุกราย	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมการแพทย์ - กรมอนามัย - กรมควบคุมโรค
	๒.๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ตำรวจจราจร อาสาสมัคร กู้ภัยในการทำคลอดในภาวะฉุกเฉิน คู่มือมารดาและทารกแรกเกิดเบื้องต้น ก่อนนำส่งโรงพยาบาล	- กระทรวงสาธารณสุข - กองบังคับการตำรวจจราจร (บก.จร.) - อาสาสมัครกู้ภัยในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ให้บริการคลอด	๓.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระยะคลอตัวอย่างปลอดภัยทั้งมารดาและบุตร - ส่งเสริมระบบการ consultation ให้มีประสิทธิภาพ - พัฒนาทักษะและสมรรถนะบุคลากรฯ อย่างต่อเนื่อง	- ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย - กรมการแพทย์
	๓.๒ อบรมผู้ทำคลอด และบุคลากรที่ทำหน้าที่ในระยะคลอดเกี่ยวกับการดูแลภาวะฉุกเฉินทางสูติศาสตร์	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมอนามัย - กรมควบคุมโรค - แพทยสภา - โรงเรียนแพทย์

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. พัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ให้บริการตลอด (ต่อ)	๓.๓ พัฒนากำลังคนเครือข่ายสุขภาพ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และ หมอตำแยในพื้นที่ทุรกันดารให้มีความรู้ด้านการทำคลอด	- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ - กรมอนามัย - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - แพทยสภา
๔. จัดให้มีระบบการเฝ้าระวัง มารดาและทารกตาย	- พัฒนาระบบเฝ้าระวังมารดาและทารกตาย	- กรมการแพทย์ - กรมอนามัย - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๒.๔ ระยะหลังคลอด

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี มีพัฒนาการสมวัย
๒. ร้อยละของเด็กอายุ ๙ ๑๘ ๓๐ ๔๒ เดือน ได้รับการตรวจคัดกรองพัฒนาการ
๓. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ
๔. อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน ๖ เดือน
๕. ร้อยละของเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี ได้รับอาหารที่เหมาะสมตามวัย
๖. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี สูงดีสมส่วน
๗. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี มีภาวะเตี้ย
๘. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี มีภาวะผอม
๙. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ที่มีภาวะเริ่มอ้วน และอ้วน
๑๐. ร้อยละของเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี ได้รับยาเสริมธาตุเหล็ก
๑๑. ร้อยละของเด็ก อายุต่ำกว่า ๕ ปี ได้รับวัคซีนตามเกณฑ์
๑๒. ร้อยละของหญิงให้นมบุตรจนถึง ๖ เดือน ที่ได้รับยาเสริมไอโอดีนธาตุเหล็ก และกรดโฟลิก
๑๓. ร้อยละของเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ได้รับการส่งเสริมสุขภาพช่องปากและป้องกันโรคฟันผุ
๑๔. ร้อยละของพ่อหรือแม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กหลักได้รับความรู้ ทักษะการเลี้ยงดูเด็กตามกระบวนการโรงเรียนเตรียมพ่อแม่คุณภาพ
๑๕. ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิง อายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี
๑๖. ร้อยละของหญิงอายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี ที่ได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่หลังคลอดหรือหลังแท้ง
๑๗. ร้อยละของหญิงอายุไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี หลังคลอดหรือหลังแท้งที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีการกึ่งถาวร
๑๘. ร้อยละของสถานบริการที่ผ่านมาตรฐานคลินิกเด็กดีคุณภาพ
๑๙. ร้อยละของหญิงมีครรภ์หรือคนในครอบครัว ใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กได้เอง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. จัดให้มีระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์มาตรฐาน	๑.๑ โครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ๑) พัฒนาระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ให้สามารถใช้ได้จริงในระดับท้องถิ่น ๒) ปรับปรุงโปรแกรมเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ๓) จัดทำและปรับปรุงคู่มือการใช้โปรแกรมเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ๔) อบรมการใช้ระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตให้แก่ผู้รับผิดชอบงาน	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
	๑.๒ โครงการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กล่าช้า	- กรมสุขภาพจิต - แพทยสภา
	๑.๓ โครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่นในเขตสุขภาพ	- กรมสุขภาพจิต - แพทยสภา
	๑.๔ โครงการพัฒนาความร่วมมือเครือข่ายศูนย์การเรียนการสอนสำหรับเด็กป่วยและเด็กด้อยโอกาสในโรงพยาบาลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนตามแนวพระราชดำริฯ	- สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมการแพทย์

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. จัดให้มีระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กตามเกณฑ์มาตรฐาน (ต่อ)	๑.๕ โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก (เด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กพัฒนาการล่าช้า และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ)	- สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี - กรมการแพทย์
๒. จัดบริการดูแลมารดาและทารกหลังคลอดตามมาตรฐานที่กำหนด	๒.๑ สนับสนุนการดูแลหลังคลอดให้เป็นไปตามมาตรฐาน	- กรมอนามัย - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมการแพทย์ - กรมควบคุมโรค
	๒.๒ ประเมินภาวะเครียดของมารดาหลังคลอด	- สถานบริการสาธารณสุข
	๒.๓ โครงการจัดทำแนวทางการดูแลมารดาก่อนคลอด หลังคลอด และนวดกระตุ้นพัฒนาการเด็ก ๑) การวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) Caregiver และผู้เกี่ยวข้อง	- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. จัดบริการดูแลมารดาและทารก หลังคลอดตามมาตรฐานที่กำหนด (ต่อ)	๒) การปรับปรุงแนวทางและจัดทำแนวทางการดูแลสุขภาพมารดาก่อนคลอด และหลังคลอด และจัดทำแนวทางการนวดกระตุ้นพัฒนาการเด็กด้วยการนวดไทย นวดมณีเวช และนวดพื้นบ้าน ๓) ปฏิบัติการในพื้นที่ ๑๒ เขตสุขภาพ ๔) การประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงาน และการวิเคราะห์การส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่	
	๒.๔ โครงการการพัฒนาแนวทางการดูแลรักษาสุขภาพมารดาและทารก เช่น การทักหม้อเกลือ การเข้ากระโจมอบและอาบสมุนไพร การนวดหลังคลอด ยาสมุนไพรขี้ผึ้งน้ำคาวปลา บำรุงนํ้านม นวดกระตุ้นพัฒนาการเด็ก	- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๓. ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างเดียว ๖ เดือน หลังจากนั้น ให้กินนมแม่ควบคู่กับอาหารตามวัยจนถึง ๒ ปี หรือนานกว่านั้น	๓.๑ โครงการปกป้อง ส่งเสริม สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
	๓.๒ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน ๑) จัดกิจกรรมรณรงค์/ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ ๒) จัดทำคู่มือ แผ่นพับ เอกสารเผยแพร่การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน หลังจากนั้นให้กินนมแม่ควบคู่กับอาหารตามวัยจนถึง ๒ ปี หรือนานกว่านั้น	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน ๖ เดือน หลังจากนั้นให้กินนมแม่ควบคู่กับอาหารตามวัยจนถึง ๒ ปี หรือนานกว่านั้น (ต่อ)	๓) อบรมครู ก. เพื่อเป็น Miss นมแม่ ระดับจังหวัดเพื่อถ่ายทอดต่อในท้องถิ่น ๔) การอบรม Miss นมแม่ประจำโรงพยาบาล ๕) ติดตามการดำเนินงานของโรงพยาบาลในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	
	๓.๓ โครงการสร้างกระแสสังคมให้หญิงไทยมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมแม่	- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) - กรมอนามัย
	๓.๔ ส่งเสริมการจัดตั้งมุนนมแม่ในสถานที่ทำงาน	- กรมอนามัย - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) - กระทรวงแรงงาน - ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย - สมาคมแพทย์สตรีแห่งประเทศไทยฯ

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. ส่งเสริมให้เด็ก อายุ ๖ เดือน – ๕ ปี ได้รับอาหารที่เหมาะสมตามวัย ในครอบครัว ศูนย์เด็กเล็ก และ โรงเรียน	๔.๑ โครงการส่งเสริมเด็กปฐมวัยสูงวัยดีมีส่วน ๑) ส่งเสริมโภชนาการหญิงให้นมบุตร ๒) จัดทำแนวทางการบริโภคอาหาร (Food based dietary guideline: FBDGs) สำหรับเด็ก อายุ ๐ – ๕ ปี ๓) จัดทำคู่มืออาหารตามวัย (Complementary food) สำหรับเด็กอายุ ตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป ๔) จัดทำหลักสูตรการอบรมการจัดอาหารตามหลักโภชนาการแก่ ครู ก. ที่เป็นพี่เลี้ยงเด็ก/ผู้ดูแลเด็ก ๕) ส่งเสริมการจัดอาหารตามหลักโภชนาการในศูนย์เด็กเล็ก ๖) จัดทำชุดความรู้ส่งเสริมเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี สูงวัยดีมีส่วน ๗) พัฒนาและขยายตำบลส่งเสริมเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี สูงวัยดีมีส่วน ฟันไม่ผุ พัฒนาการสมวัย ๘) พัฒนารูปแบบการสื่อสารเพื่อความรู้ทางสุขภาพ (Health literacy) ด้านโภชนาการหญิงตั้งครรภ์และเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ๙) สร้างครอบครัว (หญิงตั้งครรภ์และเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี) นักโภชนาการ ๑๐) สำรวจสถานการณ์ภาวะโภชนาการพฤติกรรมบริโภคอาหารของ หญิงตั้งครรภ์และเด็ก ๐ - ๕ ปี และภาวะโลหิตจางในหญิงให้นมบุตร	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. จัดบริการให้เด็กอายุ ๖ เดือน – ๕ ปี ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง กรณีทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยให้เริ่มยาน้ำเสริมธาตุเหล็กวันละครั้ง ตั้งแต่อายุ ๒ เดือน จนถึงอายุ ๖ เดือน จึงปรับเป็นสัปดาห์ละครั้ง	๕.๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก อายุ ๖ เดือน – ๕ ปี ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ผ่านโครงการส่งเสริมโภชนาการ ๒,๕๐๐ วันแรกของชีวิต ๕.๒ สำรวจและประเมินผลการกินยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ๕.๓ สร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนในการให้เด็กได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก และหน่วยบริการต้องมียาสนับสนุนหรือสามารถหาซื้อได้เอง	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย
๖. จัดบริการให้เด็กได้รับวัคซีนตามเกณฑ์ที่กำหนด	๖.๑ โครงการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคด้วยวัคซีนพื้นฐาน	- กรมควบคุมโรค - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
	๖.๒ เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ในแม่และลูกหลังคลอดให้ได้รับวัคซีนที่ครอบคลุม	- กรมควบคุมโรค - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
	๖.๓ โครงการให้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ปีละ ๑ ครั้ง	- กรมควบคุมโรค - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๗. เฝ้าระวังภาวะโภชนาการ สุขภาพช่องปากและ พัฒนาการลูก โดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ด้วยสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก	๗.๑ สนับสนุนบุคลากรสาธารณสุขในการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ สุขภาพช่องปากและ พัฒนาการลูกโดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ด้วยสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก	- สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย
	๗.๒ สํารวจภาวะโภชนาการ พฤติกรรมการบริโภคอาหารของแม่และเด็ก สุขภาพช่องปากและ พัฒนาการลูก ๗.๓ พัฒนาศักยภาพการเฝ้าระวังด้านโภชนาการ สุขภาพช่องปากและ พัฒนาการลูกให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ดูแลเด็ก	
	๗.๔ โครงการบันทึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดที่ใช้หยิบจับและใช้เคลื่อนไหว	- กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย
๘. ผลักดันให้มีการใช้เครื่องมือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการในวิทยาลัยพยาบาลทุกสังกัด	- สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการในสถานศึกษาทางการพยาบาลและสาธารณสุข	- กระทรวงสาธารณสุข - กระทรวงศึกษาธิการ - หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๙. จัดบริการเตรียมพ่อแม่คุณภาพให้พ่อ แม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับความรู้ ฝึกทักษะการเลี้ยงดูเด็กตามกระบวนการโรงเรียนเตรียมพ่อแม่คุณภาพ	- โครงการพ่อแม่คุณภาพ	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย
๑๐. จัดบริการให้การปรึกษา และวางแผนครอบครัวโดยเน้นการคุมกำเนิดที่หลากหลายในช่วงหลังคลอด	- โครงการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำ โดยสนับสนุนการจัดบริการคุมกำเนิดกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิดและห่วงอนามัย)	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.) - แพทยสภา

ยุทธศาสตร์ที่

๓

พัฒนาระบบจัดสวัสดิการสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาระบบจัดสวัสดิการสังคม

วัตถุประสงค์

พัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อเอื้อให้ครอบครัวพร้อมจะมีบุตร ให้หญิงได้รับการดูแลตั้งแต่ระยะก่อนสมรส ระยะก่อนตั้งครรภ์ ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอดและระยะหลังคลอด รวมทั้งการจัดสวัสดิการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตร
ตัวชี้วัด

๑. มีการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดสวัสดิการสังคมในด้านต่าง ๆ ตามมาตรการที่กำหนดไว้ในนโยบายและยุทธศาสตร์ฉบับนี้
๒. ร้อยละศูนย์เด็กเล็กที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. การสนับสนุนให้คู่สมรสสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง	๑.๑ มาตรการด้านภาษี - การนำดอกเบี้ยยซื้อบ้านไปลดหย่อนภาษี ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี ๑.๒ การให้สินเชื่เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย - สินเชื่อสำหรับซื้อหรือซ่อมแซมบ้าน (โครงการบ้านประชารัฐ) สำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่มีอาชีพประจำ (ไม่เกิน ๑.๕ ล้านบาท)	- สำนักนโยบายภาษี กระทรวงการคลัง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. การดูแลสุขภาพตั้งแต่ระยะก่อนตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด	๒.๑ การทบทวนและผลักดันให้ชุดสิทธิประโยชน์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ากองทุนประกันสังคม และกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำของ ๓ กองทุน	- กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - สำนักงานประกันสังคม - กรมบัญชีกลาง - ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย
๓. การสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการเลี้ยงดูบุตร ๓.๑ เพิ่มการหักลดหย่อนภาษีเงินได้สำหรับค่าใช้จ่ายของบุตร	๑) การสนับสนุนให้คู่สมรสที่มีเงินได้ได้รับการลดหย่อนภาษีสำหรับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย คนละ ๓๐,๐๐๐ บาท โดยไม่จำกัดจำนวนบุตร ๒) การนำค่าใช้จ่ายของคู่สมรสมาใช้ลดหย่อนภาษี (กรณีคู่สมรสไม่ได้ทำงาน ๖๐,๐๐๐ บาท/ กรณีทำงานทั้งคู่ ๑๒๐,๐๐๐ บาท)	- สำนักนโยบายภาษี กระทรวงการคลัง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๒ ให้เงินสงเคราะห์บุตร	๑) การสนับสนุนการได้รับเงินสงเคราะห์บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ โดยเหมาจ่าย เดือนละ ๔๐๐ บาท ไม่เกิน ๓ คน	- สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน
	๒) การสนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อายุ ๐ – ๓ ปี ในครอบครัวยากจน/ครอบครัวเสี่ยงต่อความยากจนและมีรายได้ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท/ครอบครัว/เดือน โดยจะได้รับเงินอุดหนุน ๖๐๐ บาท/คน/เดือน	- กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๓.๓ สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่มีค่าใช้จ่ายของบุตร	- การสนับสนุนให้ได้รับสิทธิเรียนฟรีตามสิทธิขั้นพื้นฐานภายใต้รัฐธรรมนูญ จนถึงอายุ ๑๒ ปี	- กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงมหาดไทย - สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๓.๔ สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาล โดยไม่มีค่าใช้จ่ายของบุตร	- การสนับสนุนให้เด็กแรกเกิดได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลโดยไม่มีค่าใช้จ่าย	- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) - สำนักงานประกันสังคม - กรมบัญชีกลาง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓.๕ การให้สิทธิในการได้รับ การสนับสนุนค่านมและ ค่าอาหารกลางวัน	๑) การสนับสนุนจาก สพฐ. ตามแนวทางการดำเนินงานโครงการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้ - ค่านม - ค่าอาหาร - ค่าหนังสือ - ค่าอุปกรณ์การเรียน - ค่าเครื่องแบบนักเรียน	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
	๒) การสนับสนุนค่าอาหารกลางวันในระดับชั้นอนุบาล ถึงมัธยมศึกษา ตอนต้น และค่านม ในระดับชั้นอนุบาลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
	๓) การจัดสรรงบประมาณในรายการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการ เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ในเด็กอายุ ๒ - ๕ ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ - ค่านมรายละ ๗.๓๗ บาท/วัน รวม ๒๖๐ วัน/ปี - ค่าอาหาร ๒๐ บาท/วัน รวม ๒๔๐ วัน /ปี	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. การส่งเสริมการทำงานของครอบครัวที่มีบุตร ๔.๑ เพิ่มสิทธิการลาคลอด	๑) การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิการลาคลอด ๒) การประเมินผลนโยบายสิทธิการลาคลอด ๓) สนับสนุนให้มารดาสามารถลาหยุดเพื่อฝากครรภ์ได้โดยไม่ถือเป็นวันลาและไม่ถูกหักค่าแรง	- กระทรวงแรงงาน - สำนักนายกรัฐมนตรี
๔.๒ อนุญาตให้บิดาและมารดาลาหยุดงานเพื่อดูแลบุตรโดยได้รับเงินเดือนเต็ม	- การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการหยุดงานเพื่อดูแลบุตรของบิดาและมารดา	- หน่วยงานภาครัฐ/เอกชนที่เกี่ยวข้อง
๔.๓ การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนและศูนย์เด็กเล็กที่รัฐให้เงินอุดหนุน	- การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนและศูนย์เด็กเล็กในชุมชนและสถานประกอบกิจการและหน่วยงานของรัฐ โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณบางส่วน โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหารือแนวทางและความเป็นไปได้	- กองคุ้มครองแรงงาน - กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - กระทรวงแรงงาน - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔.๔ ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีมมนมแม่และหรือสถานที่ดูแลบุตรของบุคลากรในหน่วยงาน	๑) การส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งมมนมแม่ในสถานประกอบการกิจการ และศูนย์เลี้ยงเด็กเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการและชุมชน	- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
	๒) โครงการ “บขส. ส่งความรักจากอ้อมอกแม่สู่ลูก” ด้วยการส่งนมแม่แช่แข็งโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายผ่านบริการรับ-ส่งพัสดุภัณฑ์ “One day One night” ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๒ สิงหาคม และสนับสนุนส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของนโยบายภาครัฐ	- บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.) กระทรวงคมนาคม
๔.๕ ส่งเสริมอาชีพในชุมชน โดยเฉพาะอาชีพที่ทำงานอยู่กับบ้านได้	๑) โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน	- สำนักพัฒนาอุตสาหกรรมชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
	๒) โครงการกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน - กิจกรรมปล่อยกู้เงินกองทุนให้กับผู้รับงานไปทำที่บ้านและบริหารจัดการเงินกองทุน	- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
	๓) การส่งเสริมการรับงานไปทำที่บ้าน	

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. การให้ความดูแลสตรีที่ตั้งครรภ์ และไม่มีความพร้อมในการเลี้ยง- ดูบุตร ๕.๑ สนับสนุนให้สถานบริการ สาธารณสุขทั้งภาครัฐและ เอกชนสามารถให้บริการ ปรึกษาทางเลือกสำหรับ หญิงที่ตั้งครรภ์ โดยไม่ได้ ตั้งใจ	๑) โครงการสายด่วน ๑๖๖๓ ให้คำปรึกษาท้องไม่พร้อม	- มูลนิธิแพथทูเฮลท์ (Path2health Foudation) - มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ (AIDS Access Foudation) - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย
	๒) โครงการพัฒนาระบบบริการศูนย์พึ่งได้ในประเทศไทย ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ โดยสนับสนุนงบประมาณให้ - โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) เพื่ออบรมหลักสูตรการให้คำปรึกษา เพื่อฟื้นฟู- อำนาจ และศักยภาพ - โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) และโรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) อบรมการใช้โปรแกรม รายงาน OSCC	- สำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๒ สนับสนุนการให้การดูแลและช่วยเหลือหญิงที่ตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ และตัดสินใจตั้งครรภ์ต่อไป ๕.๒.๑ ความช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย	- การพัฒนาคุณภาพบ้านพักเด็กและครอบครัว โดยเน้นกระบวนการเยียวยา รักษาฟื้นฟู สร้างแรงจูงใจ ให้คำปรึกษา พัฒนาอาชีพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต	- กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
๕.๒.๒ ความช่วยเหลือด้านการศึกษาต่อในกรณีที่ยังอยู่ระหว่างการศึกษา	- การให้การช่วยเหลือในการศึกษาต่อ	- กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.๒.๓ ความช่วยเหลือด้านการฝึกอาชีพและการจัดหางาน	๑) การจัดหาที่ฝึกอาชีพและความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการเลี้ยงดูบุตร	- กระทรวงแรงงาน - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย
	๒) กิจกรรมให้บริการจัดหางานโดยผ่านกระบวนการแนะแนวอาชีพแบบครบวงจร	- กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
	๓) ประชาชนทุกกลุ่มได้รับบริการส่งเสริมการมีงานทำ	
	๔) กิจกรรมศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (Smart Job Center)	
๕.๒.๔ การจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	๑) การจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์/ครอบครัวทดแทน/ครอบครัวอุปการะ	- ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย - หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒) การพัฒนาศักยภาพครอบครัวอุปถัมภ์	- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง- ของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย
๖. การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กตาม มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ	๑) การบูรณาการความร่วมมือ กลุ่มเด็กปฐมวัย ๔ กระทรวง ในการพัฒนา ศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ	- สถาบันพัฒนาอานามัยเด็กแห่งชาติ กรมอานามัย - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง- ของมนุษย์ - กระทรวงมหาดไทย - กระทรวงศึกษาธิการ
	๒) โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ	- กรมอานามัย - กรมควบคุมโรค

ยุทธศาสตร์ที่

พัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสารสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสารสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีข้อมูล องค์ความรู้ที่ทันสมัย เชื่อถือได้ เพียงพอต่อการใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการดำเนินงาน การติดตาม การประเมินผล และการสื่อสารสังคม

ตัวชี้วัด

๑. มีฐานข้อมูลกลาง ระบบสารสนเทศ และระบบเฝ้าระวังที่ได้มาตรฐาน สำหรับใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน การติดตามและการประเมินผลตามมาตรการต่าง ๆ
๒. มีช่องทางการสื่อสารสังคมที่หลากหลาย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. แต่งตั้งคณะทำงานร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาข้อมูลความเป็นไปได้และผลกระทบประกอบการผลักดันปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิประโยชน์ในประเด็นต่าง ๆ	- แต่งตั้งคณะทำงานวิชาการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. พัฒนาฐานข้อมูลกลาง ระบบสารสนเทศ ระบบการเฝ้าระวัง และกำหนดตัวชี้วัดให้ได้มาตรฐาน มีความต่อเนื่องและสามารถเชื่อมโยงกันได้ในทุกระดับ	๒.๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ที่รวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนามาตรฐานการเจริญพันธุ์แห่งชาติ ฉบับที่ ๒ จากแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย (UNFPA Thailand) - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย (UNICEF Thailand) - คณะกรรมการการพัฒนาเด็กปฐมวัย-แห่งชาติ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
	๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ประเทศไทย (Reproductive Health Database)	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย (UNFPA Thailand)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. พัฒนาฐานข้อมูลกลาง ระบบสารสนเทศ ระบบการเฝ้าระวัง และกำหนดตัวชี้วัดให้ได้มาตรฐาน มีความต่อเนื่องและสามารถเชื่อมโยงกันได้ในทุกระดับ (ต่อ)	๒) บูรณาการฐานข้อมูลเด็กปฐมวัยที่มีการรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	- คณะกรรมการการพัฒนาเด็กปฐมวัย- แห่งชาติ
	๓) กำหนดรายการตัวชี้วัดที่มีความละเอียดชัดเจน และฐานข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	กรมอนามัย โดย - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ - สำนักโภชนาการ
	๔) วิเคราะห์ และจำแนกแจกแจงข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความจำเพาะเจาะจง สามารถใช้ติดตามการดำเนินงานส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโต ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ เช่น การวิเคราะห์แจกแจงข้อมูลเพิ่มเติมจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ฐานข้อมูล ๔๓ แฟ้ม จากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักงานสถิติแห่งชาติ - สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒. พัฒนาระบบข้อมูลกลาง ระบบสารสนเทศ ระบบการเฝ้าระวัง และกำหนดตัวชี้วัดให้ได้มาตรฐาน มีความต่อเนื่องและสามารถเชื่อมโยงกันได้ในทุกระดับ (ต่อ)	๒.๒ จัดทำแผนแม่บทสารสนเทศที่เอื้ออำนวยต่อการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- สำนักงานสถิติแห่งชาติ - สำนักงานนํ้าการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย
	๒.๓ พัฒนาโปรแกรมการบันทึกข้อมูลสุขภาพของนักเรียน (๑๖ - ๑๘ ปี) เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง	- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย
	๒.๔ พัฒนาระบบการเฝ้าระวังที่จำเป็นสำหรับติดตามสถานการณ์เพื่อส่งเสริมการเกิด การเลี้ยงดู และการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการเฝ้าระวังด้านสุขภาพอนามัยของสตรีวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์ และเด็กแรกเกิดถึง ๕ ปี	- สำนักงานนํ้าการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย (UNICEF Thailand) - ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. พัฒนาระบบการจัดการความรู้ การวิจัย การนำความรู้เพื่อ การสื่อสารสังคมและช่องทาง การสื่อสารเชิงรุกเพื่อการเรียนรู้ และจัดการความเสี่ยงอย่าง ทันการณ์ ให้ครอบคลุมทั้งใน ส่วนกลางส่วนภูมิภาค และ ท้องถิ่น	๓.๑ โครงการพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อสร้างความรู้ และจัดการตอบโต้ ความเสี่ยงในการสื่อสารที่บิดเบือน หรือผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปสู่สาธารณะ	กรมอนามัย โดย - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
	๓.๒ จัดตั้งศูนย์การสื่อสารความรู้เพื่อส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่าง มีคุณภาพ มีการกำหนดแผนการดำเนินงานในการจัดทำชุดความรู้ การสื่อสาร ช่องทางและวิธีการสื่อสารชุดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ - สร้างระบบการเฝ้าระวังคัดกรอง และจัดการข้อมูลการสื่อสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ สุขภาพของกลุ่มหญิงวัยเจริญพันธุ์ หญิงตั้งครรภ์ และเด็กปฐมวัย ที่อาจสร้างความผิดพลาดคลาดเคลื่อนต่อการรับรู้และความเข้าใจของ กลุ่มเป้าหมาย	กรมอนามัย โดย - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ - สำนักโภชนาการ - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ
	๓.๓ จัดทำข้อเสนอตามนโยบายเพื่อให้ทุกยุทธศาสตร์ดำเนินการผลิตและ พัฒนาคู่มือ ชุดความรู้ที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของแต่ละ กลุ่มเป้าหมาย	- คณะกรรมการพัฒนานาอนามัยการเจริญพันธุ์- แห่งชาติ

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. พัฒนาระบบการจัดการความรู้ การวิจัย การนำความรู้เพื่อการสื่อสารสังคมและช่องทางการสื่อสารเชิงรุกเพื่อการเรียนรู้ และจัดการความเสี่ยงอย่างทันการณ์ ให้ครอบคลุมทั้งในส่วนกลางส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น (ต่อ)	๓.๔ แต่งตั้งคณะทำงานคัดเลือกชุดข้อมูลและความรู้บนพื้นฐานของ Evidence base เพื่อให้สามารถสื่อสารให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน	- คณะกรรมการพัฒนานาอมัยการเจริญพันธุ์แห่งชาติ
	๓.๕ ดำเนินการประเมินผลการได้รับสื่อของประชาชนกลุ่ม เป้าหมายต่างๆ ตามแคมเปญ หรือการสื่อสารสาธารณะที่หน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินงาน	กรมอนามัย โดย - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ - สำนักโภชนาการ - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ
	๓.๖ ประชุมพัฒนาการสื่อสารและการเข้าถึงชุดบริการสุขภาพนักเรียนแ่ครู และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ กรมอนามัย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. พัฒนาระบบการจัดการความรู้ การวิจัย การนำความรู้เพื่อ การสื่อสารสังคมและช่องทาง การสื่อสารเชิงรุกเพื่อการเรียนรู้ และจัดการความเสี่ยงอย่าง ทันการณ์ ให้ครอบคลุมทั้งใน ส่วนกลางส่วนภูมิภาค และ ท้องถิ่น (ต่อ)	๓.๗ โครงการศึกษาและรวบรวมภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านด้านการดูแลหญิง- หลังคลอด ๑) การสัมมนาองค์ความรู้ตำรับยาและกระบวนการดูแลหญิงหลังคลอด จัดทำเครื่องมือวัดผลการใช้ตำรับยาสตรีหลังคลอด และการนำไปใช้ พร้อมกับการยกย่องเจ้าของภูมิปัญญา ๒) การจัดทำวีดิทัศน์เผยแพร่และชุดประสบการณ์การใช้ตำรับยาสตรี- หลังคลอดของหมอพื้นบ้าน ๓) การประชุมเพื่อสังเคราะห์ องค์ความรู้ตำรับยาฯ และกระบวนการดูแล สุขภาพสตรีหลังคลอดจากการปฏิบัติการในพื้นที่ ๔) การสรุปผลการรวบรวม ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน ด้านการดูแล หญิงหลังคลอดและตำรับยาสตรีหลังคลอด	- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์- ทางเลือก

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับให้สามารถนำระบบสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด	๔.๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรในแต่ละจังหวัดที่ดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถจัดการระบบข้อมูลกลาง (Data Center) เพื่อดำเนินการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตได้อย่างถูกต้อง และมีคุณภาพ	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
	๔.๒ พัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนเพื่อการสื่อสารความรู้ด้านสุขภาพและอนามัยการเจริญพันธุ์	- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย - สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย - สำนักโภชนาการ กรมอนามัย - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ กรมอนามัย - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับให้สามารถนำระบบสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด (ต่อ)	๔.๓ พัฒนาทักษะการใช้งานสื่อ Social media รูปแบบต่าง ๆ สำหรับติดตามข้อมูล สถานการณ์เด็กและเยาวชนสำหรับบุคลากรในหน่วยงานระดับพื้นที่	กรมอนามัย โดย - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ - สำนักโภชนาการ - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)
	๔.๔ พัฒนาศักยภาพของแกนนำอาสาสมัครในพื้นที่ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) แกนนำชุมชน ในการสื่อสารความรู้เรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์ อนามัยแม่และเด็ก และการส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย	กรมอนามัย โดย - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ - สำนักโภชนาการ - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ - สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. รณรงค์ สร้างกระแสสังคม สื่อสาร สาธารณะด้านการส่งเสริม การเกิดและการเจริญเติบโต อย่างมีคุณภาพ	๕.๑ จัดทำแผนงานการสื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารสังคมออนไลน์ (Social media planning) เพื่อให้สามารถสื่อสารนโยบายและการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ ไปยังกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	กรมอนามัย โดย - สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ - สำนักส่งเสริมสุขภาพ - สำนักโภชนาการ - ศูนย์สื่อสารสาธารณะ
	๕.๒ จัดทำแผนการสื่อสารระยะยาวเพื่อสร้างกระบวนการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายในการส่งเสริมการเกิดและการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ	- กรมประชาสัมพันธ์ - สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม- แห่งชาติ (กสทช.)
	๕.๓ จัดทำแผนการสื่อสารและรณรงค์สร้างกระแสในระยะสั้นเพื่อการรณรงค์เฉพาะประเด็น	- องค์การวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน ที่เกี่ยวข้อง
	๕.๔ พัฒนาสื่อในหลายรูปแบบที่มีความทันสมัย ตรงตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมายผ่านสื่อสาธารณะประเภทต่าง ๆ เช่น ข่าวแจกสื่อมวลชน คลิปความรู้ การแถลงข่าว และ Infographic	- สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ (สวท.)

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. รณรงค์ สร้างกระแสสังคม สื่อสาร สาธารณะด้านการส่งเสริมการ เกิดและการเจริญเติบโตอย่างมี คุณภาพ (ต่อ)	๕.๕ สร้างกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมกับสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	
	๕.๖ จัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์สร้างกระแสความตื่นตัว ในกลุ่มประชากรชายหญิง วัยเจริญพันธุ์ที่มีความพร้อมในการมีบุตร ให้เห็นความสำคัญของ การตั้งครรภ์ และการคลอดบุตร รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กตั้งแต่ อายุ ๐ - ๕ ปี มีการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ	

ที่ปรึกษา

นายแพทย์วัชร	เพ็งจันทร์	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์ธงชัย	เลิศวิไลรัตนพงศ์	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์กิตติพงศ์	แช่แจ้ง	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นายแพทย์บุญฤทธิ์	สุขรัตน์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นายแพทย์ประวิช	ชวชลาศัย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นางเรณู	ชูนิล	สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นางกอบกุล	ไพศาลอัมพวงษ์	สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นางประกายดาว	พรหมประพัฒน์	สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นางปติมา	หิรัสัจจะ	สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์
นายสมสุข	โสภานิตย์	สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

คณะผู้จัดทำ

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์

นายวัชรกร	เรียบร้อย	นางสาวรัตนวดี	พื้งคำ	นางสาวณัฐนรี	ชิงจัตุรัส	นางปภาวิ	ไชยรักษ์
ร้อยโทหญิงณิชาศรัสมิ์	ปัญญาจิตราพัฒน์	นางพัชรินทร์	กสิบุตร	นางสาวพัชรวิวรรณ	เจนสาริกรณ์	นางปิยะรัตน์	เอี่ยมคง
นางสาวบุษกร	แสงแก้ว	นางอรอุมา	ทางดี	นายธัชณัท	พันตรา	นางสาวนภาพระไพ	สาระ
นางสาวธัญญาพรรณ	เรือนทิพย์	นางสาวณิชาณัฐ	เอี่ยมแสงจันทร์	นางสาววรรณิ	ร่อนแก้ว	ว่าที่ร้อยตรีภัทรพงศ์	ชูเศษ
นางสาวสาลิณี	อุ่มมี	นางสาวนภทชา	สมพงษ์	นางสาวนันทยา	พรมวงษา	นายอำพล	มั่งคิต
นางสาวเจนจิรา	อู่แก้ว	นางสาวนฤมล	แก้วโมรา	นางสาวอารีรัตน์	จันทร์ล่ำภู	นางสาวลดาวัลย์	จิตขาว

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
อาคาร ๒ ชั้น ๓ เลขที่ ๘๘/๒๒ ตำบลตลาดขวัญ ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๔๖๖๕, ๔๖๖๘ และ ๔๖๖๖ โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๔๖๖๓
<http://rh.anamai.moph.go.th>